

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»

Інтернет як платформа навчання іноземної мови

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:
студ. групи ПР-61
Левкович Діана Олександрівна

Науковий керівник:
канд. філол. наук, проф.
Кобякова Ірина Карпівна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
РОЗДІЛ 1. РОЛЬ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ	6
1.1 Інформаційні технології як соціально-педагогічна проблема у навчанні іноземних мов.....	6
1.2 Комп’ютеризація шкільної освіти.....	9
1.3 Інтернет-технології в практиці викладання англійської мови	13
РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	17
2.1 Дидактичні вимоги до організації уроку з використанням Інтернет-технологій.....	17
2.2 Діагностика вихідного рівня мотивації учнів	21
2.3 Урок англійської мови з використанням Інтернет-ресурсів.....	23
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29

ВСТУП

Сучасні пріоритети шкільної освіти мотивують педагогів до пошуку нових результативних технологій викладання, які дозволяють досягти кращих результатів в процесі навчання і виховання, а також вводити в практику актуальні ефективні технології. Одним з головних завдань вважається формування в учнів інтересу до самоосвіти, творчості, тому що зацікавленість і творчий підхід вважаються потужними інструментами в навчальному процесі, що спонукають учнів до більш ретельного вивчення предмета і розвитку їхніх здібностей. Одним зі способів розв'язання цієї проблеми вважається вживання актуальних педагогічних технологій в освітньому процесі, які урізноманітнюють форми і способи навчання, що посилюють активність учнів. Інтернет-технології дозволяють створити умови для формування внутрішньої мотивації до пізнавальної діяльності, допомагають організувати "*ситуацію успіху*", сприяють проведенню як самоконтролю, так і взаємного контролю. Для кожної педагогічної технології характерні власна унікальна структура, функції, які виділяють її серед інших. Цілком очевидно, що впровадження різних педагогічних технологій в практику викладання іноземних мов не є чимось новим. Ще з шістдесятих років минулого століття викладачі іноземних мов активно впроваджували в свою діяльність використання не тільки техніки, такої як магнітофони і лінгафонні кабінети, але також відео- і аудіозаписів.

На початку вісімдесятих років двадцятого століття в практиці викладання іноземної мови почали використовуватися комп'ютерні технології та матеріали; незабаром дані методи були віднесені до рекомендованих, а потім - до невіддільних методів навчання іноземним мовам.

Відповідно до поширення доступу до інформаційно-комунікаційних технологій в кінці двадцятого століття, практика викладання іноземних мов стала частіше звертатися до використання Інтернету і мережевих інструментів. Таким чином, швидке формування мережі Інтернет в дев'яностих роках дуже масштабно вплинуло на процес надбання знань учнями в аспекті вивчення

іноземної мов. Відтоді Інтернет стає одним з найбільш часто використовуваних джерел інформації в практиці викладання та вивчення іноземних мов.

Методологічну основу дослідження склали праці таких вчених: Г. В. Жабєєв, Ю. О. Жук, М. Ю. Кадемія, Н. Р. Балик, Л. В. Брескіна, Н. П. Дементієвська, П. М. Маланюк, Є. Д. Патаракін, Т. О. Петрова, О. М. Соколюк, Г. В. Стеценко, В. М. Франчук та інші.

Актуальність цієї роботи полягає в тому, що викладач у професійній діяльності стикається з проблемою впровадження сучасних ефективних технологій, тому виникає необхідність знаходження оптимальних способів використання даних технологій у практиці викладання.

Об'єктом дослідження є Інтернет-технології, що використовуються у закладах середньої освіти, а його **предметом** – особливості використання Інтернет-технологій на уроках англійської мови.

Мета роботи полягає у вивченні особливостей використання Інтернет-технологій на уроках іноземної мови у загальноосвітній школі і їх роль у формуванні внутрішньої мотивації учнів до вивчення іноземної мови.

Реалізація мети дослідження передбачає вирішення наступних **завдань**:

- вивчити джерела з теми дослідження;
- визначити соціально-педагогічні проблеми застосування інформаційних технологій під час навчання іноземних мов;
- розглянути види Інтернет-технологій, що застосовуються в навчанні іноземної мови;
- виявити дидактичні можливості Інтернет-технологій, що застосовуються у навчанні англійської мови;
- вивчити дидактичні вимоги до організації уроку з використанням Інтернет-технологій.

У ході написання роботи передбачається використання таких **методів дослідження**:

- порівняльний метод;
- аналіз та синтез;

- узагальнення;
- експеримент;
- класифікація.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання методичних рекомендацій при проходженні педагогічної практики у середній загальноосвітній школі, розробці конспекту уроку з використанням Інтернет-технологій.

Структура роботи. Дипломна робота складається з двох частин: теоретичної та практичної, списку використаних джерел. У вступі описується загальна проблематика області дослідження. На її основі визначається методологічний апарат роботи.

Теоретична частина роботи присвячена визначенню поняття «Інтернет-технології» як одного з різновидів педагогічних технологій, виявлення соціально-педагогічних проблем застосування інформаційних технологій у навчанні іноземних мов; розгляду видів Інтернет-технологій; виявлення дидактичних можливостей Інтернет-технологій, що застосовуються у навчанні англійської мови; вивчення вимог до організації уроку з використанням Інтернет-технологій.

Практична частина роботи присвячена дослідженню вживання Інтернет-технологій в практиці викладання іноземної мови у навчальному закладі, представляє експериментальне дослідження з поданням аналізу динаміки зміни рівня мотивації учнів. У висновку сформульовані основні результати дослідження. В кінці представлений список літератури.

РОЗДІЛ 1

РОЛЬ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ

1.1 Інформаційні технології як соціально-педагогічна проблема у навчанні іноземних мов

Вивчення не лише англійської, а й інших іноземних мов стало основним фактором як індивідуального, так і національного розвитку в цілому. Для поглиблення комунікативних навичок учнів необхідно застосовувати або запровадити інноваційні методи навчання, аби зробити процес засвоєння нового цікавим та захоплюючим як для учнів, так і для вчителів [11, с. 7].

Проблема навчання іноземним мовам за допомогою комп'ютера зображена серед безлічі ролей, які відіграють комп'ютери в різних сферах діяльності людини. На даному етапі розвитку теорії та методики викладання створена неймовірна кількість комп'ютерних програм, що сприяють успішності протікання процесу навчання.

Багатогранність завдання навчання іноземним мовам можна пояснити тим, що процес навчання є комплексним та вимагає взяття до уваги досягнення з психології, педагогіки, методики. Таким чином будь-яка навчальна програма являє собою досить складну систему штучного інтелекту.

Проаналізувавши психологічно-педагогічні та дидактичні дослідження низки вчених, слід зазначити, що всі вони в тій чи іншій формі наполягають на необхідності наявності потенціалу самоосвіти, розвитку і тяги до творчого підходу до придбання і реалізації одержуваних ЗВНок у школярів. Знання іноземної мови справляє величезний вплив на формування особистості та становлення її в соціумі як успішної та освіченої, допоможе не тільки покращити, а й встановити загальноприйняті правила, які стануть важливим засобом для збереження нації [8, с. 305]. Інформаційні технології дозволяють успішно розвивати комунікативну компетенцію через доступ до великої кількості навчальної автентичної інформації, комп'ютерного моделювання.

Взяті за основу, Інтернет-технології дозволяють сформувати якісно нове ефективне середовище навчання, тим більше що модернізовані освітні процеси припускають залучення цілого ряду інформаційних ресурсів, що можливо лише при вмілій обробці й презентації інформації.

Можливості сучасного уроку й системи освіти загалом значно розширюються завдяки використанню мультимедійних, інтерактивних технологій, Інтернету [4, с. 177].

Успішність освоєння предмету в процесі самоосвіти значно підвищується, якщо регулярно належною мірою застосовувати інформаційні технології. Дане твердження можна пояснити тим, що при роботі з інформацією, записаною в цифровому (електронному) вигляді, виявлення потрібної інформації легко можна здійснити за допомогою систем автоматичного пошуку. Зараз багато відомих друкованих видань (енциклопедії, словники, навчальні посібники, довідники, книги) зацифровані та конвертовані в електронний вигляд.

Дистанційна освіта набуває все більшої популярності. Викладач пересилає завдання і методичні рекомендації тому, хто навчається, через Інтернет або через електронну пошту, і, відповідно, таким же чином отримує виконані завдання назад і здійснює контроль засвоєння знань. У писемному інтерактивному спілкуванні процеси рецепції та продукції залишаються відокремленими. Результати сукупного мовлення подібні до результатів усного спілкування [7, с. 56].

Практики-методисти відзначають, що комп'ютеру поки не вдалося стати повноцінним засобом навчання в загальноосвітній школі. Існує необхідність дотримання деяких умов, що забезпечують стійкий позитивний результат під час використання Інтернет-технологій:

- **Час.** Кожен предмет шкільної програми має свої організаційно-методичні та змістовні особливості, відповідно до яких повинен бути обраний момент "включення" до нього інформаційних технологій.

- **Техніка.** Технічні характеристики персональних комп'ютерів різні. Як правило, комп'ютер та пристрої до нього підбираються згідно з запланованими завданнями. Специфіка предмета визначає завдання, для вирішення яких використовується ПК.

- **Організація.** При включенні інформаційних технологій в процес вивчення предмета постає питання налаштування програмного забезпечення і налагодження устаткування. Як правило, викладач не володіє навичками комплексного обслуговування комп'ютерного обладнання (та це й не входить в його обов'язки), обмежуючись розробкою освітніх програм і перероблювання наявних освітніх засобів [3, с. 78]. Таким чином, потреба вчителя у кваліфікованому помічникові, такому як лаборант, не залишає сумнівів.

На думку дослідників, сучасні Інтернет-технології є досить результативним дидактичним засобом при дотриманні цих умов. Слід зауважити, що саме готовність сучасного викладача до постійного використання комп'ютера на уроці як засобу навчання більшою мірою забезпечує позитивний ефекту.

Неминучим наслідком розвитку інформаційних технологій є виникнення принципово нової освітньої системи, здатної надати доступ до освітніх ресурсів широкому колу користувачів, скорочуючи при цьому витрати на отримання освіти. На думку експертів, хаотична стадія комп'ютеризації системи освіти завершується, оскільки Інтернет-технології міцно увійшли в теорію і методику викладання, ставши її нормою. Отже, вчитель, що впроваджує актуальні дидактичні засоби у своїй практиці, є фактором успішного функціонування системи освіти [9, с. 5].

Нині в педагогічну термінологію міцно увійшло поняття педагогічної технології, однак слід звернути увагу на те, що серед педагогів існують деякі різночитання в його розумінні й вживанні.

В останні роки термін «*Інтернет-технології*» часто виступає синонімом терміну «*комп'ютерні технології*», через те, що всі інформаційні технології зараз так чи інакше пов'язані із застосуванням комп'ютера [29, с. 505]. Однак,

термін «*Інтернет-технології*» набагато ширший і містить «*комп'ютерні технології*» як додаткову складову. При цьому інформаційні технології, засновані на використанні сучасних комп'ютерних і мережевих засобів, утворюють термін «*сучасні Інтернет-технології*».

1.2 Комп'ютеризація шкільної освіти

Використання персонального комп'ютера як засобу навчання - одна з сучасних тенденцій в освіті, яка нині активно впроваджується в українську школу [21, с. 67].

Проблема використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов на різних етапах (ЗОШ, ВНЗ) знаходиться в центрі уваги багатьох учених (Є.С. Полат, Р.К. Потапова, П.І. Сердюков, Л.І. Скалій та ін.) [18, с. 11].

На даному етапі розвитку дидактики ми можемо відзначити наступні головні напрямки впровадження комп'ютера і допоміжної техніки в процес навчання:

- використання інформаційних технологій як одного із засобів навчання, що сприяє оптимізації та поліпшенню процесу навчання;
- застосування комп'ютерних технологій як допоміжних дидактичних засобів;
- застосування сучасних Інтернет-технологій як каталізаторів розвитку креативного мислення в учнів;
- вживання комп'ютера і допоміжної техніки в процесах корекції, контролю, перевірки наявності необхідних на даному етапі навичок, тестування, психологічної діагностики;
- створення мовних ситуацій, які сприяють придбанню і розвитку педагогічного досвіду, які передбачають обов'язкове використання Інтернет-технологій для їх вирішення;
- застосування сучасних Інтернет-технологій і автентичного мовного матеріалу як складових дозвіллевих заходів інтелектуального характеру;

- удосконалення апарату управління і контролю освітнього закладу за допомогою ряду певних інформаційних технологій.

Кінцева мета використання даних технологій у сфері освіти багатогранна, вона передбачає розвиток інтелектуальних здібностей учнів, гуманізація особистості, зацікавленість в самонавчанні, поліпшення якості засвоєння знань, умінь, навичок на кожному етапі навчання [25, с. 28]. Більш докладно педагогічні цілі застосування сучасних Інтернет-технологій можна представити таким чином:

- підвищення рівня результативності процесу навчання;
- активізація самостійної пізнавальної діяльності учнів;
- акцент на міжпредметних зв'язках в елементах уроку;
- структурування великих обсягів необхідної інформації, з подальшою оптимізацією її пошуку в мережі Інтернет;
- створення умов для розвитку критичного, абстрактного, логічного мислення;
- поліпшення комунікативних навичок;
- формування навичок своєчасного вибору правильного рішення і рішення складних завдань кількома способами;
- морально-естетичне виховання, що охоплює застосування елементів комп'ютерної графіки, мультимедійних технологій;
- розвиток навичок здійснення обробки необхідної інформації будь-якого обсягу;
- формування здатності детального проектування завдання, навчальної ситуації;
- розвиток здатності організовувати й виконувати дослідно-експериментальну роботу.

Виникнення нових систем зв'язку в економічних країнах світу, що розвиваються, призвело до появи всесвітньої мережі Інтернет [17, с. 98]. Нині вибір постачальників послуги Інтернет в нашій країні досить великий, що

дозволяє знайти оптимальні умови, які найбільшою мірою відповідають запитам і можливостям абонента.

Мережа Інтернет (*WorldWideNet*) - дослівно «всесвітня мережа», об'єднує користувачів як державних, так і приватних установ, приватних користувачів, надаючи їм можливість безпосередньо взаємодіяти один з одним в найкоротші терміни [27, с. 998].

Як інформаційна система, Інтернет пропонує своїм користувачам велику кількість інформації та ресурсів. Основні послуги, які нам надає мережа Інтернет:

- електронна пошта (найчастіше *E-mail*). Використовуючи даний ресурс, учні можуть контактувати й налагоджувати комунікацію з носіями мови, яку вивчають, і не тільки. Використання електронної пошти також добродійно впливає на розвиток і вдосконалення навичок граматики та письма;

- телеконференції (*Usenet*). Маючи таке програмне забезпечення, школярі можуть контактувати з іноземцями в режимі on-line, чуючи голос співрозмовника, наприклад, за допомогою відеозв'язку. Дана служба позитивно впливає на вдосконалення вимови та на сприйняття мови, що вивчається, у вигляді тексту;

- відеоконференції (найбільш поширені *Zoom, GoogleMeet, Skype*). Використовуючи такі програми, учні можуть не лише слухати та листуватися зі співрозмовником, але також бачити його жести, реакцію і манери, а при наявності вебкамери на шкільному комп'ютері співрозмовник може бачити всіх, хто сидить за ним;

- вебсервер. Таке ПЗ призначене для створення власного Інтернет-сайту, де учні мають можливість поширювати будь-яку інформацію, яка їм цікава, а також залучати іноземних школярів для спілкування на цьому сайті за наявності чату або форуму.

У дидактичному аспекті мережу Інтернет підключає до себе, щонайменше, два головні компоненти: телекомунікацію та інформаційні ресурси. До більш розповсюджених форм телекомунікацій (тобто комунікації

за допомогою ІТ) відносяться електронна пошта, чат, форум, відео- і вебконференції [30, с. 566]. Спочатку метою даних програм було забезпечити комунікацію між людьми на відстані, але потім вони стали вживатися в навчальних цілях, зокрема, під час навчання іноземної мови. Більшість школярів крім навчання в школі вже знайомі з багатьма цими формами реалізації віртуального спілкування [23, с. 7]. У науковій літературі є великий обсяг досліджень, присвячених застосуванню різних форм віртуальної комунікації в навчанні іноземної мови.

Працюючи в мережі Інтернет, потрібно пам'ятати, що Інтернет не може замінити собою викладача. Якщо Ви хочете використовувати інформаційні ресурси мережі по тій чи іншій темі чи проблемі, слід не тільки ознайомитися з інформацією, але, що дуже важливо - чітко сформулювати цілі й завдання застосування учнями даної інформації, методи їх самостійної навчальної діяльності з інформацією [14, с. 63]. Необхідно, іншими словами, дидактично структурувати всю самостійну активність учнів разом з поставленими цілями й завданнями, прогнозувати можливі результати їх діяльності (індивідуальної або загальної).

Зрозуміло, викладач при підготовці до уроку може скопіювати та роздрукувати певний роздатковий матеріал, якщо йому принципово та важливо продемонструвати, як поводитися з роздатковим матеріалом, які факти і як слід їх знаходити в Інтернеті. Така робота надзвичайно важлива на уроках іноземної мови. Якщо перед учнями ставиться завдання без допомоги викладача відшукати ту або іншу інформацію з певної теми або проблеми, що нерідко з'являється при роботі над проектом, тоді для учнів слід значно спростити завдання пошуку інформації. Справа в іншому - є в психології правило труднощів - якщо ви ставите власним учням завдання відшукати потрібну інформацію з певної теми або скласти реферат і проілюструвати його, то інші труднощі, пов'язані з іншими завданнями, краще відкинути на другий план, або значно полегшити та спростити. Так здійснюється вирішення дидактичного завдання, яке поставив перед учнями вчитель.

1.3 Інтернет-технології в практиці викладання англійської мови

На даному етапі розвитку дидактики та методики викладання існує безліч технологій, які зарекомендували себе як ефективні. Велику популярність набирають інформаційні технології, або, іншими словами, Інтернет-технології. Загальна захопленість даними технологіями обумовлюється наявністю мережі Інтернет в кожному навчальному закладі, в кожному будинку. Автентична віртуальна реальність дає можливість побудови освітнього процесу зі школярами як синхронно, так і асинхронно, дозволяючи тим самим використовувати контент для оптимального наповнення уроку, розробки курсів, методичок і навіть екзаменаційних завдань, своєчасного моніторингу успішності, організації зворотного зв'язку викладача з учнями.

Мовна освіта відноситься до процесу і практиці придбання другої / іноземної мови. В першу чергу це галузь прикладної лінгвістики, однак її можна вважати міждисциплінарною областю. Зростаюча глобалізація створила потребу в людях, які можуть спілкуватися на декількох мовах[22, с.220].

Всесвітнє поширення англійської мови, інтенсивне залучення викладачів, методистів і авторів НМК під час освоєння кіберпростору в результаті сприяло формуванню ресурсних баз, якими є вебсайти, що забезпечують вчителів і студентів актуальними матеріалами в різних форматах: наочні (ілюстрації, відео ролики), аудіозаписи, тексти, навчальні програми та комп'ютерні програми. Велика кількість викладачів у професійній діяльності використовують каталог вебсайтів, який розробили американські програмісти Д. Берні та Т. Марч. В Інтернеті, крім того, є безліч електронних словників, різних енциклопедій та інших матеріалів [19, с. 45].

Сучасний вчитель часто здатний не тільки використовувати раніше створені вебсайти, але також і розробляти свої власні, на яких учні можуть

своєчасно дізнаватися актуальну інформацію, пристосовану до запитів певної аудиторії. Безліч автентичної, вчасно оновленої інформації дає можливість учням регулярно «занурюватися» в мовне середовище, а також спостерігати, слухати, читати приклади реальної сучасної розмовної англійської мови, засвоювати інформацію безпосередньо від носіїв мови, і формувати таким чином власну базу мовних зворотів. З вищесказаного випливає, що застосування Інтернет-ресурсів сприяє формуванню в учнів таких основних навичок:

- письмо (електронні листи, статті в блогах);
- читання (тексти слайдів, субтитри, статті в онлайн журналах і блогах);
- аудіювання (аудіозаписи, відеокліпи, подкасти);
- говоріння (безпосереднє спілкування в *Skype* й інші подібні сайти, телеконференції).

Зараз вчені не можуть однозначно сказати про ефективність і доцільність використання Інтернет-технологій безпосередньо в класі, тому як цей процес пов'язаний також й з певними перевагами з методичної точки зору, і з труднощами з точки зору організації [16, с.199]. Серед переваг можна виділити здатність наочно продемонструвати як мовне, так і немовне явище, перегляд свіжої преси, новинні стрічки, відеокліпи на різну тематику, ілюстрації матеріалу підручника.

Як показує практика, дані форми роботи найбільш результативні в тих школах, де іноземна мова вивчається на поглибленому рівні. Проте, навіть в таких школах іноді в процесі презентації автентичного аудіо- або відеоматеріалу в аудиторії в режимі реального часу вчитель стикається з відсутністю розуміння з боку учнів без паралельного перекладу певного інформаційного блоку. Таким чином, очікуваний результат від прослуховування або перегляду матеріалу дорівнює нулю [15, с. 43]. Тому стає цілком очевидною необхідність попередньої ретельної підготовки уроку викладачем, що містить відбір і обробку відповідного до здібностей даної аудиторії матеріалу. При відборі матеріалу й Інтернет-ресурсів для учнів

середньої ланки рекомендується переробляти його, систематизуючи та адаптуючи під рівень і можливості класу. Необхідно згадати, що в силу свого впливу на психічні процеси учнів, занадто часте використання Інтернету і його ресурсів швидше руйнує, ніж якісно покращує процес навчання, і, що найгірше, призводить до Інтернет-залежності, десоціалізації особистості.

Максимальне наближення до реальних умов спілкування дає учням змогу експериментувати зі способами реалізації мовленнєвих тактик, використовуючи нову лексику і граматичні структури під час виконання колективного завдання, самостійного прийняття рішень, реалізації певного вибору, застосовувати всі наявні комунікативні ресурси і вибудовувати їх у цілеспрямовану лінію мовленнєвої поведінки – мовленнєву стратегію [10, с. 96].

Одним з плюсів безпосереднього спілкування з носіями мови є так зване «занурення» в іншу культуру, що сприяє подоланню культурного шоку, подолання тих чи інших соціокультурних стереотипів, що, своєю чергою, є каталізатором розвитку і формування толерантності, прийняття і позитивного ставлення до культури інших країн.

Спілкування з однолітками іноземною мовою допомагає учням краще зрозуміти менталітет представників іншої культури та подолати наявні соціокультурні стереотипи. Таким чином, це сприяє не тільки формуванню соціокультурної компетенції, а й розвитку соціокультурної толерантності.

Оскільки віртуальне спілкування є ще одним видом комунікації, то потрібно брати до уваги поліфункціональну реалію, яка має цілу систему мовних і немовних явищ. Дослідники серед безлічі інших, виділяють наступні основні функції спілкування: інформаційно-комунікативну, регуляційно-комунікативну та афективно-комунікативну. Не тільки при безпосередньому спілкуванні, але й у віртуальній реальності неминуче виникають комунікативні, когнітивні, рольові відносини. Проте, віртуальна реальність істотно змінює звичну для людини модель взаємодії з суспільством, деякі школярі відчують себе більш розкуто у віртуальному середовищі, ніж в реальності. Наприклад,

рольові ігри (в разі дистанційного навчання) дають можливість спробувати себе в новій соціальній ролі, також відкривають ті сторони характеру, які зазвичай приховані через сором'язливість [5, с. 79].

За останні десять років дистанційна освіта набула все більшої популярності в усіх країнах світу і її найважливішою невіддільною частиною є Інтернет-технології. Оскільки дана форма отримання освіти завойовувала популярність досить швидко, багато користувачів прийшли до думки, що можливо вивчити іноземну мову використовуючи лише Інтернет без викладача, маючи тільки персональний комп'ютер вдома або в офісі. Існує велика кількість онлайн курсів, програм, навчальних програм, розробники яких підтримують цю ідею [7, с. 64]. Також багато освітніх центрів пропонують дану продукцію. В основному ці програми розраховані на тих, хто тільки починає вивчати мову. Онлайн курси можна розділити на дві категорії:

- передбачають самостійне вивчення матеріалу;
- проводяться на базі освітнього центру і контролюються викладачем.

Ця форма навчання іноземним мовам була особливо популярна впродовж сімдесятих-вісімдесятих років минулого століття завдяки існуванню різних відеокурсів і телевізійних програм. Сучасні мультимедійні курси відрізняються від тих курсів тим, що вони розміщені в Інтернеті або на компакт-диску, в той час як замість телеведучого використовується озвучена яскрава комп'ютерна програма. Здавалося б, з плином часу комп'ютерні програми повинні були стати більш ефективними, проте, як показує практика, відсутність викладача, його контролю, підтримки, пояснень, тобто зворотного зв'язку, зводить процес вивчення іноземної мови до самоосвіти. Кожен учень буде допускати свої, індивідуальні помилки, які вимагають корекції. Не можна заперечувати, що деякі помилки є типовими, і учням можна допомогти уникнути їх шляхом виконання спеціальних вправ. Однак прогнозувати, яку фонетичну, лексичну, граматичну, стилістичну або смислову помилку допустить учень, неможливо. Отже, будь-яка форма дистанційного навчання іноземної мови вимагає участі викладача.

РОЗДІЛ 2

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Дидактичні вимоги до організації уроку з використанням Інтернет-технологій

Найбільшу увагу при організації уроку приділяється саме процесу організації та проведення різних видів самостійної роботи учнів. Така робота нерідко включає наявність наочного і роздаткового матеріалу з друкованими та електронними джерелами інформації, з пошуковими системами в мережі Інтернет [28, с. 208]. Важливим дидактичним засобом в нетрадиційному уроці з використанням ІТ є впровадження проєкційного- та відеообладнання для візуалізації та контролю кроків уроку і формування стійких зорових образів.

Продумуючи концепцію і хід майбутнього уроку, який передбачає використання ІТ, викладач повинен визначити для себе, які цілі він переслідує в процесі реалізації навчального матеріалу, а також сформулювати, яку роль цей урок грає в контексті обсягу інших уроків з теми, що вивчається, а також для навчального курсу на певному етапі навчання [26, с. 22].

Для чого ж використовується дана форма організації уроку? Перш за все, для вивчення нового матеріалу, надання учням новітньої актуальної інформації, а також і для закріплення пройденого матеріалу та опрацювання вмінь та навичок учнів (тобто обробки отриманої інформації).

Даний урок також розв'язує проблему відновлення, практичного впровадження отриманих знань, навичок, узагальнення, систематизації отриманих знань.

Окрім постановки цілей уроку, вчителю також слід відразу продумати, внаслідок чого буде посилюватися навчальний і виховний результат уроку, а також постаратися побудувати хід уроку так, щоб впровадження ІТ не стало марною тратою часу і потенціалу учнів. Проведення уроку з впровадженням ІТ не повинно стати бездарною реалізацією нетрадиційного уроку. Виходячи з цього, викладач вибирає потрібні форми й способи проведення уроку, а також освітні технології, прийоми, педагогічні техніки.

Такий урок може мати найбільший навчальний і виховний ефект за умови, що він буде реалізований як правильно сформований комплекс корисних і актуальних знань, а не просто випадковий набір сайтів, який *"відповідає принципу науковості, доступності, наочності"*.

Використання такого підготовленого збалансованого комплексу наочної текстової, а також усної інформації, може умовно розділи урок на частини - епізоди. Ці епізоди будуть являти собою самостійну частину уроку. Такий урок повинен містити невелику кількість ресурсів, щоб не перевантажувати учнів психологічно, а також щоб не ускладнювати роботу з ІТ [1, с. 24]. Навпаки, кількість ресурсів повинна відповідати кількості запитань, що пропонуються учням для самостійного розгляду. Розробник уроку зобов'язаний прагнути перетворити будь-який з епізодів уроку в самостійну дидактичну одиницю.

У педагогічних довідниках і словниках визначають дидактичну одиницю як самостійну, логічно завершену частину навчального матеріалу, за власним обсягом і структурою відповідну таким компонентам змісту, як поняття, визначення, явище, предмет думку, концепція, закон, факт і т.д. Дидактична одиниця складається з одного або декількох, так званих, фреймів.

Під фреймом розуміється короткий і місткий опис будь-якого явища, факту, об'єкту, при видаленні з якого будь-якої важливої складової частини, дане явище припиняє обізнаватися (класифікуватися). Таким чином, опис

перестає мати будь-який сенс і значення повністю втрачається. Таким чином, дидактична одиниця являє собою осмислені та логічно сформовані фрейми [31, с. 306].

Резюмуючи можна сказати, що, готуючи навчальні «*епізоди*», вчитель повинен зображувати основні поняття, тобто фреймів, а також ставити перед собою цілі та завдання при реалізації даних дидактичних одиниць. Також слід сформулювати принципи, завдяки яким фрейми вдало реалізуються в ході уроку.

Поняття фрейму ставить перед вчителем лише одну принципову умову: мінімізація пропонованої інформації. Нові засоби навчання потрібно доречно використовувати та реалізовувати, щоб вміло формувати складні ситуації на уроці, показувати епізоди уроку учням у формі навчальних завдань [6, с. 43].

Цілі навчання з використанням дидактичних одиниць на уроці зобов'язані містити:

- правильно сформоване коло діяльності: опис того, що учні повинні будуть робити та використовувати після вивчення певного навчального матеріалу;

- зрозумілі умови, при яких зобов'язана реалізовуватися активна діяльність учнів, тобто пов'язані з цією діяльністю викладачі, однокласники, навчальне оточення, а також фізіологічні, громадські та психологічні причини;

- чіткі межі та стандарти, якими повинні керуватися учні: норми часу, продуктивність, старанність і точність і т.п.

На перших уроках з використанням ІТ вкрай бажана присутність хоча б на 10-15 хвилин уроку, як вчителя інформатики, так і колег, знайомих зі специфікою виконуваних робіт в комп'ютерному класі. Дана рекомендація є актуальною, виходячи з того, що навіть якщо все обладнання підготовлене і справне, можуть виникнути проблеми з їх експлуатацією, особливо ймовірні проблеми зі справністю обладнання та програмного забезпечення.

Як приклад, розглянемо найбільш поширену схему проведення та організації уроку з впровадженням ІТ: на початковому етапі уроку викладач проводить бесіду з учнями, в ході якої може поступово вводити нові поняття і

знання, а також визначати підготовленість учнів до самостійної роботи з електронними ресурсами в мережі Інтернет. Якщо потрібно, викладач інформує дітей про специфіку роботи з ІТ та обладнанням. Учням видаються індивідуальні завдання, як в усній, так і в друкованій формі [2, с. 192].

На другому етапі учні починають синхронний вступ в роботу з електронним ресурсом під управлінням і наглядом вчителя, після чого вони вже підготовлені й можуть приступати до самостійної роботи. На даному етапі викладач стає наставником, організатором процесу навчання, пошуку, обробки інформації, а також помічником і консультантом по особливо складним моментам [13, с. 16].

Третій етап передбачає роботу учнів з різним дидактичним матеріалом без використання ІТ. У більшості випадків, учням пропонується поширена складна ситуація або завдання, вирішення якої веде до досягнення поставлених цілей і завдань уроку [14, с. 55].

Відбір освітніх ресурсів в мережі Інтернет для застосування в системі очної освіти має відповідати наступним принципам:

- встановлення логічних зв'язків між елементами досліджуваного явища, систематизації знань (виходячи з їх дидактичних функцій в планованому навчальному процесі, для цієї мети дозволено застосовувати презентації, виконані в *Power Point*, віртуальні таблиці та графіки, дозволено використання мультимедійних джерел);

- наочності (ілюстрації пояснень вчителя, повідомлень учнів, в тому числі, при відповіді й захисті проєктів, в процесі демонстрації певної дослідницької діяльності (фрагменти мережевих ресурсів Інтернету);

- компенсаторності (на предметах природничого циклу в тих випадках, коли з тих чи інших факторів немає можливості або недоцільно проводити лабораторні, практичні роботи на уроці, можна застосовувати віртуальні лабораторні та практичні роботи за допомогою комп'ютерних технологій. Але для цього в НМК також повинні бути передбачені належні завдання і вказівки адрес в Інтернеті);

- системності та систематичності (для проведення, наприклад, проєктної діяльності доцільно користуватися (дидактичними властивостями) вебквестами, що дозволяє уявити цю роботу над проєктом у віртуальному вигляді в системі, вивчити крок за кроком індивідуальну і загальну активність учасників проєкту);

- створення позитивного емоційного настрою на уроці, чому дуже сприяють завдання, спрямовані на представлення особистих, але аргументованих понять з приводу обговорюваної проблеми, що формулюються в поважному тоні, який, безсумнівно, витримується і в процесі поточного навчального процесу.

Інтенсивне використання дидактичної моделі проведення уроку з використанням ІТ (моделі й методика в проведенні такого уроку) видається важливою і необхідною для викладачів усіх типів освітніх установ, але особливої важливості дидактична модель являє для сільських шкіл, а також для шкіл з інноваційними технологіями та шкіл, що реалізують передпрофільне та профільне навчання [16, с. 59].

Використання комп'ютерних технологій як засобу навчання дозволяє істотно урізноманітнювати та перетворювати зміст і структуру уроку. Така модель уроку повністю відповідає нашим уявленням і відповідає нашим вимогам про організацію уроку з використанням ІТ і може вважатися основною і базовою для розробки уроків різних типів.

2.2 Діагностика вихідного рівня мотивації

Експериментальне дослідження проходило на базі КУ Сумської СШ №25 міста Суми. Дослідно-експериментальна робота проводилася впродовж проходження педагогічної практики в лютому 2020 року. У дослідженні були задіяні навчальна підгрупа, що вивчає англійську мову в 8 «Б» класі в кількості 14 учнів. Метою констатуючого експерименту було виявлення фактичного рівня навчальної мотивації і її конкретного прояву у вигляді мотивації вивчення

англійської мови [12, с. 44]. Під час експерименту були поставлені такі завдання:

1. Визначити основні мотиви учнів.
2. Виділити провідний мотив тих, хто навчається.
3. Виявити умови, що сприяють виникненню і зміцненню мотивації вивчення англійської мови.
4. Визначити ступінь готовності (потреби) в роботі з комп'ютером, який становить основу в нових інформаційних технологіях.

Для вирішення поставлених завдань були використані наступні методи:

- педагогічне спостереження;
- аналіз серії уроків англійської мови;
- анкетування учнів.

Констатуючий експеримент вмщував два етапи: основний і прогностичний.

На основному етапі було виявлено реальний навчальний мотив учнів, а також визначалися умови, що підсилюють мотивацію вивчення англійської мови.

На прогностичному етапі визначався рівень готовності учнів до сприйняття нових інформаційних технологій [17, с. 30]. При вивченні вихідного рівня мотивації учнів використовувалися наступні методики: *«Спрямованість на оцінку»*, *«Спрямованість на отримання знань»*, *«Вивчення ставлення до навчальних предметів»*.

На підставі анкетування, проведеного серед учнів, констатовано наступне: спрямованість на оцінку була головним мотивом навчання, за максимальною шкалою, що становить 100%, цей мотив набрав 98%; зацікавленість в спілкуванні в процесі уроку - 56%; майбутня професія - 67%; спрямованість на отримання знань склала всього 23%; думка батьків - 66%; думка викладачів - 51%; що, з одного боку, є непоганим результатом, однак переважання спрямованості на отримання знань є більш бажаним в сучасній школі. Таким чином, можна сказати, що внутрішня мотивація не перебуває на

бажаному рівні, над цим потрібно працювати. Спрямованість на оцінку більшою мірою пояснюється тим, що восьмикласники звикли орієнтуватися на переваги (такі як: хороша думка викладача, похвала батьків), які дають високий бал по предмету [20, с. 118]. Завдання викладача в цьому випадку підтримати внутрішню мотивацію (інтерес) до вивчення іноземної мови на високому рівні.

Оцінювання дає можливість робити певні висновки щодо успішності навчання і, найчастіше, супроводжується повідомленням оцінки, на яку заслуговує кожен зі студентів відповідно до отриманих під час оцінювання результатів [16, с. 44].

На підставі аналізу даних, отриманих в ході констатуючого етапу, можна зробити наступні висновки:

1) вихідний рівень внутрішньої мотивації учнів є недостатньо високим і вимагає подальшого покращення;

2) мотиви отримання знань підмінюються мотивами одержання оцінки, що вимагає зміщення акцентів з оцінки на практичну цінність знань.

До факторів, що сприяють зміні ставлення до досліджуваного предмета, віднесені застосування Інтернет-технологій і ресурсів в процесі навчання, активна взаємодія учнів на уроці, форми роботи, які передбачають максимальну кількість усних висловлювань учнів як у вигляді монологу, так і у вигляді діалогу. Вміння правильно будувати монолог, враховуючи вимоги до його структурного оформлення належать до групи композиційно структурних умінь [5, с. 150].

Після проведення серії уроків по використанню Інтернет-технологій встановлено, що Інтернет-технології позитивно впливають на процес навчання. В ході проведення експериментального дослідження відзначено, що інтерес до навчання великою мірою підкріплюється стійкістю внутрішніх мотивів. З цього випливає висновок про необхідність використання таких сучасних засобів навчання, які сприяють розвитку бажання учнів отримувати знання, вміння і навички [20, с. 104]. Саме зацікавленість учнів у розвитку та оволодінні комунікативною компетенцією іноземною мовою є запорукою успішної

реалізації викладачем цілей і завдань навчання. Значну допомогу в цьому можуть надати сучасні Інтернет-технології.

2.3 Урок англійської мови з використанням Інтернет-ресурсів

Вітчизняні науковці розглядають інноваційну педагогічну діяльність як особливий вид творчої діяльності, спрямований на оновлення системи освіти. Така діяльність є наслідком активності людини, що виявляється не стільки у пристосуванні до зовнішнього середовища, скільки у перетворенні його відповідно до особистих і суспільних потреб та інтересів. Педагог в інноваційному педагогічному режимі є дослідником власної особистості та діяльності тих, кого він навчає і виховує [2, с. 102].

Дослідниця І. Дичківська в структурі готовності до інноваційної педагогічної діяльності виокремлює сукупність компонентів, а саме: мотиваційний, когнітивний, креативний і рефлексивний, які взаємообумовлені та пов'язані між собою [6, с. 167].

На підставі багатьох досліджень, у формі експерименту був проведений урок англійської мови, що розвивув внутрішню мотивацію до вивчення іноземної мови. Цей експеримент проводився у КУ Сумській ЗОШ №25 міста Суми. Ціллю формуючого експерименту було вимірювання динаміки зміни мотивації учнів під час залучення Інтернету в освітній процес. Таким чином, у ході цього експерименту був проведений урок з учнями 8 «Б» класу на тему «*Using AI in learning English*».

Завдання формуючого експерименту:

- розробка уроку з використанням Інтернет-ресурсів;
- виявити результативність застосування ІТ.

Topic: «*Using AI in learning English*».

Form: 8.

Equipment: Internet, IT-resources, smartphones, laptop, headphones.

The lesson is supposed to:

- train and practice students` listening, reading, speaking skills;
- enrich students` knowledge of Internet;
- increase students` topic vocabulary knowledge;
- develop the ability to logically construct oral and written statements;
- motivate students to further learn English and use it in their future profession;
- contribute to the expansion of the general horizons of the student.

Introduction:

Hey, guys! Today, I want to tell you about AI and how it can help you to learn English. In simple words, Artificial Intelligence is the creation and development of intelligent machines that can act like humans. All the mental processes that take place in a human brain are simulated by machines so that the computer can learn, reason and even self-correct. AI makes it possible for machines to learn from their previous mistakes and experience.

Task 1: Watch these two videos and answer the questions «*For what AI is used? How AI can help in learning?*»:

https://www.youtube.com/watch?v=NVgpf-SFs0g&feature=emb_logo [36];

https://www.youtube.com/watch?v=DTUB2rgEJmM&feature=emb_logo [34].

Main part of the lesson

Writing

Task 2: So, let's practice! **Tutor Mike** (a language robot helping English learners to speak in English) can answer a number of questions on different topics (for instance, he can explain some grammar terms, give advice on learning English, check your spelling errors, remind you an irregular verb you forgot, tell you which verbs are followed by infinitive or gerund, and even answer some cross-cultural questions). Use this app and share your impressions with classmates: <https://www.rong-chang.com/tutor.htm> [32].

Listening

Task 3: Let's play now! "*Facade*" is a unique free interactive adventure game using Artificial Intelligence (AI). Incorporating elements of both interactivity and drama, «*Facade*» takes advantage of voice acting and a 3-D environment, as well as natural language processing and other advanced artificial intelligence routines, to provide a robust interactive fiction experience. The player can take an active role in the conversation, pushing the topic one way or another, as in an interactive stage-play. These stage-plays are stored as script text files which can be read after the player has finished. Win if you can!

Watch the video and then play this game:

<https://www.youtube.com/watch?v=fkZKxsG0AVw> [35];

<https://facade.en.softonic.com/> [33].

Summary: So, despite the speedy progress of artificial intelligence, the job of a teacher is still beyond danger. All the jobs that require communication, creativity, problem-solving, assessment are still best done by human beings.

Homework: Write an essay at home and describe in it in detail your opinion about whether AI can replace a real teacher.

Результати цього експерименту дозволили зробити наступні висновки:

1. Зріс рівень зацікавленості у процесі навчання англійської мови, в той час як інтерес до оцінки знизився, що, однак, не вплинуло на успішність і якість засвоєння знань.

2. Помітно змінилася активність школярів на уроці, вони стали більш охоче і продуктивно працювати.

3. Сучасні інформаційні технології та Інтернет сприяють концентрації зусиль і створення ситуації успіху за рахунок позитивного впливу на внутрішню мотивацію учнів.

ВИСНОВКИ

Основною метою навчання іноземної мови учнів середньої загальноосвітньої школи є виховання особистості, яка бажає і здатна вступати в міжкультурну комунікацію, успішних у своїй діяльності різнобічних студентів вищих навчальних закладів, професіоналів, які бажають і здатні займатися самоосвітою.

Будь-яку інформацію можна з легкістю знайти в Інтернеті. У такому випадку, інформація, знайдена в Інтернеті, буде актуальною та автентичною. Також існують сайти, що дозволяють відстежити рівень знань при виконанні тої чи іншої тренувальної вправи. Інтернет допомагає відтворити справжнє мовне середовище на основі постійного спілкування з носіями мови, роботою з літературою з першоджерел, прослуховування автентичних текстів і діалогів, що, безумовно, сприяє підвищенню рівня мотивації учнів.

Метою роботи було вивчення особливостей використання Інтернет-технологій на уроках іноземної мови і їх роль в формуванні внутрішньої мотивації учнів до вивчення іноземної мови. Для досягнення поставленої мети було необхідно здійснити деякі завдання, частина яких виконувалася в ході проходження практики у загальноосвітній школі, а частина в процесі вивчення літератури та джерел на тему дослідження. Таким чином, були визначені соціально-педагогічні проблеми застосування інформаційних технологій у

навчанні іноземних мов. Також докладно були розглянуто види Інтернет-технологій, що застосовуються в навчанні іноземної мови. Виявлено дидактичні можливості Інтернет-технологій, що застосовуються в навчанні англійської мови. Вивчено дидактичні вимоги до організації уроку з використанням Інтернет-технологій. Експериментальне дослідження, проведене на базі КУ Сумської СШ №25 міста Суми дозволило надати наочні докази позитивного впливу використання сучасних освітніх технологій на мотивацію учнів.

Ресурси Інтернет, безсумнівно, можуть бути залученими на всіх етапах навчання іноземної мови. Особливо важливу роль глобальна мережа відіграє під час самостійної роботи учнів, дозволяючи займатися пошуковою і творчою діяльністю. За допомогою Інтернету, навчання стає не лише цікавим, інтерактивним та сучасним, а також і легшим та швидшим. Безліч можливостей відкривається перед кожним, хто прагне навчитися іноземній мові, а також перед тим, хто хоче навчити. Окрім того, в пошуковій мережі можна не лише навчатися, а й вдосконалювати вже отримані навички та вміння, слухаючи подкасти, читаючи безкоштовні книги в оригіналі, дивлячись мультфільми та серіали, граючи в розвиваючі ігри і т.д.

Оскільки використання Інтернет-технологій як засобу навчання іноземної мови поступово стає нормою в повсякденній практиці викладання в усіх навчальних закладах, і всі необхідні для цього передумови вже існують, володіння вмінням ефективного використання Інтернет-ресурсів вважається необхідним для сучасного педагога.

Я, Левкович Діана Олександрівна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота *«Інтернет як платформа навчання іноземної мови»* виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоянц П.Г. До проблеми професійного англомовного письма з комп'ютерною підтримкою / Асоянц П.Г, Синкоп О.С. // Педагогічний процес: теорія і практика.- К: Вид. ЕКМО, 2008. - Вип.4 – С.20-28.
2. Березюк В.С. Інноваційні технології в ДНЗ. Харків : Вид. група «Основа», 2017. 224 с.
3. Бориско Н.Ф. Теоретичні основи створення навчально-методичних комплексів для мовної міжкультурної підготовки вчителів іноземних мов (на матеріалі інтенсивного навчання німецької мови): Дис. докт. педагог. наук: 13.00.02 К.,2000.–508с.
4. Використання мультимедійних презентацій та відеоматеріалів на уроках у початкових класах / Т. Ф. Кузнецова // Таврійський вісник освіти. - 2013. - № 1. - С. 176-181.
5. Гончарук Н.М. Психологічні особливості монологічного мовлення як засобу спілкування дітей підліткового віку / Н.М. Гончарук // Проблеми сучасної психології. 2010. – С. 150.
6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук., проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 140 с.
8. Кобякова, І.К. Філологія у сучасному суспільстві [Текст] / І.К. Кобякова, А.І. Сіренко // Перший крок у науку : матеріали VIII студентської конференції, м. Суми, 11 грудня 2016 р. / Відп. за вип. М.Б. Оприско. - Суми : СумДУ, 2016. - С. 305.
9. Машбиць Ю. Нові інформаційні технології навчання / Ю. Машбиць // Педагогічна газета. – 2008. – листопад (№ 11). – С. 3-8.
10. Моделювання комунікативної поведінки як засіб розвитку іншомовних мовленнєвих стратегій студентів філологічних спеціальностей /

Д. Г. Терещук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. - 2010. - С.93-97.

11. Нетрадиційний урок як сучасний спосіб слідування сучасній доктрині освіти в Україні /Назаренко О.В., Баранова С.В., Приходько Н. А., Плетенко К. П.// Science and Educational New Dimension. Pedagogy and Psychology. VI(73), Issue 175. – Budapest, 2018. – P. 7-10.

12. Петрова Т.О. Навчання учнів технологічного профілю підготовленого монологу переконання англійською мовою з використанням ресурсів Інтернету/ Т.О.Петрова, Н.К.Скляренко// Бібліотечка журналу «Іноземні мови», 2006. – вип.4. – К.: Ленвіт, 2006.–64с.

13. Петрова Т.О. Організація процесу навчання усного підготовленого монологу- переконання англійською мовою з використанням ресурсів Інтернету / Т.О. Петрова // Педагогічний процес: теорія і практика., К.: ЕКМО, 2008.– С. 265–274.

14. Програма з англійської мови для професійного спрямування/ Кол. авторів: Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко та ін. – К.:Ленвіт, 2005.–119с.

15. Романенко Л. В. Використання мультимедійних технологій у вивченні англійської мови /Л. В. Романенко // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 5. – С. 40 – 45.

16. Тарнопольський О.Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. – Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.

17. Токменко О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь віки / О. Токменко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2011. – № 2. – С. 98.

18. Ярова О.Б. Мультимедійні засоби навчання іноземних мов./ М-во освіти і науки України, Київський нац.лінгв.ун-т К.: Київськ. нац.лінгв.ун-т., 2005. – С. 110-113.

19. Clark J.L. Foreign-language testing: theory and practice / J.L. Clark. Philadelphia: The Center for Curriculum Development, Inc., 1972.– 174p.

20. Cooperative language learning: A teacher's resource book/ C. Kessler, Ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents, 1992. – 257p.
21. Jones Ch. Using Computers in the language Classroom / Ch. Jones, S. Fortescue – Longman, 1991. – 152 p.
22. Krasulia, A. Blended Learning: Advantages and Disadvantages in the EFL Classroom [Electronic resource] / A. Krasulia // Якісна мовна освіта у сучасному глобалізованому світі: тенденції, виклики, перспективи: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 23-24 листопада 2017 р. – Суми: СумДУ, 2017. – С.220-224.
23. Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language teaching/ D. Larsen-Freeman. Oxford: Oxford University Press, 1986.– 14p.
24. Levy M. Computer-assisted language learning: context and conceptualization/ M. Levy. Oxford: Clarendon Press, 1997.– 320p.
25. Ogurtsova O.L. Using Internet in Teaching English/ O.L. Ogurtsova // Business Issues № 2. London: IATEFL/BESIG, 2005.– P. 27-29.
26. Slaouti D. Computers and writing in the second language classroom / D. Slaouti // A special interest in computers. Learning and teaching with information and communication technologies/ Ed. by P. Brett and G. Motteram. Whitstable, Kent: IATEFL, 2000. – P. 9-30.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

27. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ; Ірпінь: Перун, 2005. – VIII, 1728 с.
28. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К., 1997. - 375с.
29. Новий тлумачний словник української мови [Текст] : у 3 т.: 42000 сл. / уклад. В. В. Яременко, О. М. Сліпушко. - К. : Аконіт, 2003 . Т. 2 : К - П. - [Б. м.] : [б.в.], 2003. - 926 с.
30. Сучасний тлумачний словник української мови / За заг. ред. В.В.Дубічинського. – Харків: Школа, 2006. – 1008 с.

31. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English: Fifth edition/ ed. by Crowther J. – Oxford University Press, 1995. – 1428 p.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

32. The Rong-chang. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.rong-chang.com/tutor.htm>.

33. The Softonic. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://facade.en.softonic.com/>

34. The Youtube. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.youtube.com/watch?v=DTUB2rgEJmM&feature=emb_logo.

35. The Youtube. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=fkZKxsG0AVw>.

36. The Youtube. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.youtube.com/watch?v=NVgpf-SFs0g&feature=emb_logo.